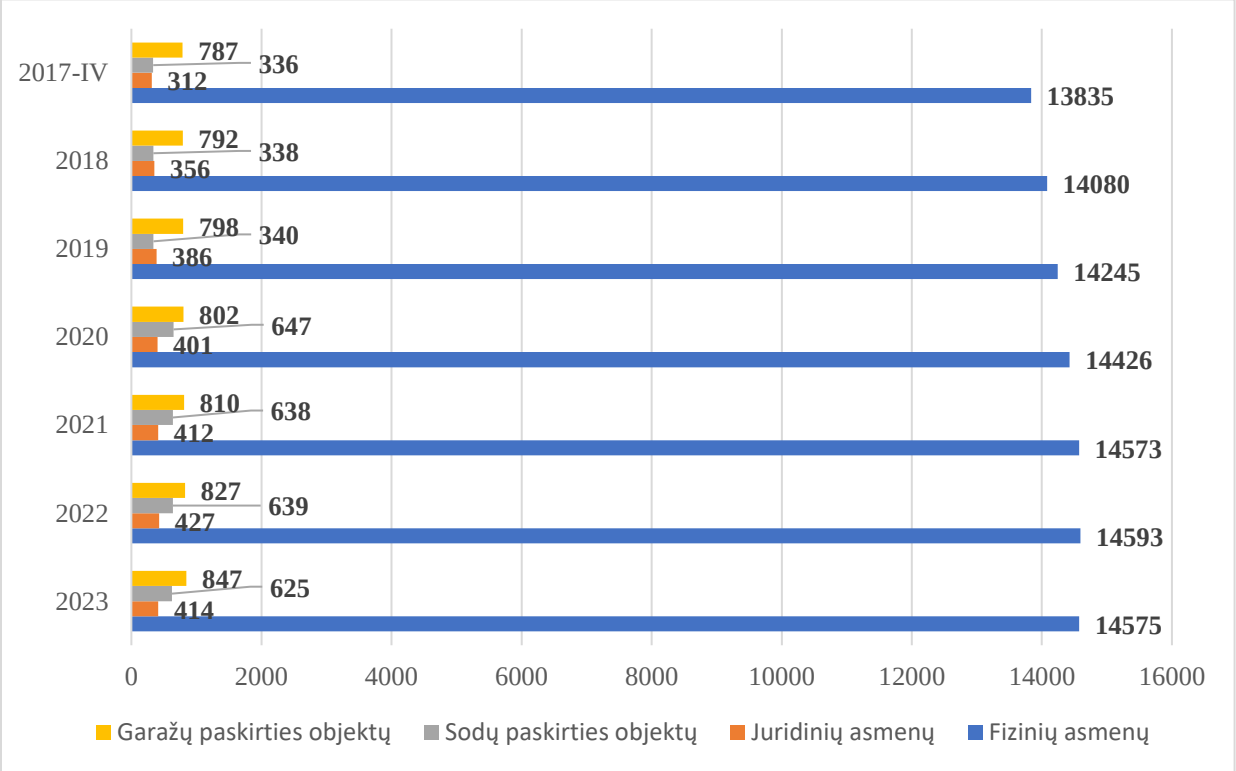
KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ADMINISTRAVIMAS BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2023 M.

UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras, vykdydamas įsipareigojimus bei savivaldybės pavestas funkcijas užtikrinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą, pagal Biržų rajono savivaldybės patvirtintus Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (toliau – Vietinė rinkliava) nuostatus, įsigaliojusius nuo 2017 m. spalio 1 d., užtikrino kokybiškų komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugų teikimą ir kontrolę bei regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų padengimą atliekų turėtojų mokamos privalomos įmokos (Vietinės rinkliavos) lėšomis.

UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centro Rinkliavų administravimo ir kontrolės padalinio (toliau – Rinkliavų padalinys) veikla administruojant Vietinę rinkliavą, įskaitant savivaldybės atliekų turėtojų registro tikslinimą ir jo aktualumo užtikrinimą, lėmė Vietinės rinkliavos priskaitymo padidėjimą, išaugusį einamojo laikotarpio priskaitytų lėšų surinkimą ir ankstesnių laikotarpių nesumokėtos lėšų dalies sumokėjimą. Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius ir jo pokytis matomas 1 paveiksle.

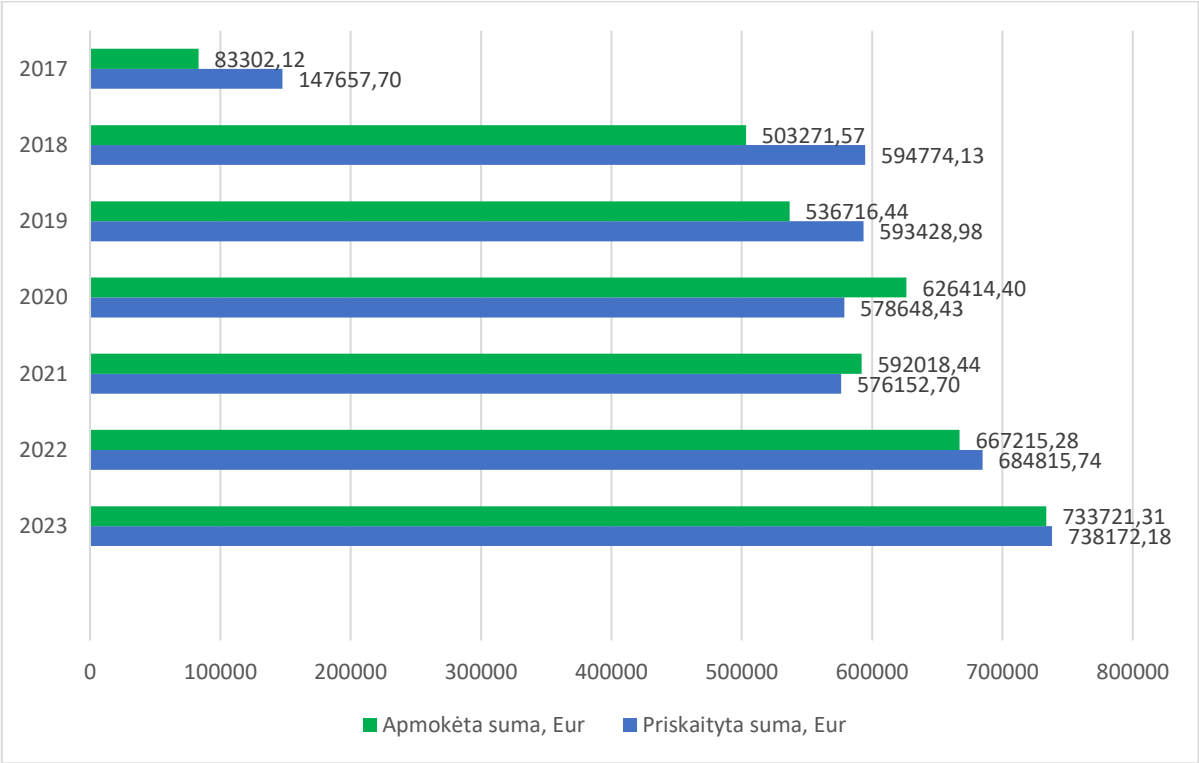
1 pav. Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius 2017 m. IV ketv.-2023 m.

Priskaityta ir sumokėta Vietinė rinkliava nuo rinkliavos įvedimo 2017 m. spalio 1 d., sumokėta ir nesumokėta suma 2023 m. pateikta 1 lentelėje.

1 lentelė. Vietinės rinkliavos surinkimas

Laikotarpis	Priskaityta suma (įskaitant lengvatas), Eur	Sumokėta suma (minusuojant grąžinimus), Eur	Laikotarpio priskaitymo ir apmokėjimo santykis	Nesumokėta suma už laikotarpį, Eur
2017 IV	**147657,70**	**83302,12**	**56,42**	**64355,58**
2018 I	153058,79	24858,85	16,24	128199,94
2018 II	147689,16	294693,10	199,54	-147003,94
2018 III	146568,92	50515,19	34,47	96053,73
2018 IV	147457,26	133204,43	90,33	14252,83
2018	**594774,13**	**503271,57**	**84,62**	**91502,56**
2019 I	148407,28	43128,42	29,06	105278,86
2019 II	146033,94	265452,16	181,77	-119418,22
2019 III	145877,07	101394,35	69,51	44482,72
2019 IV	153110,69	126741,51	82,78	26369,18
2019	**593428,98**	**536716,44**	**90,44**	**56712,54**
2020 I	148957,97	134199,14	90,09	14758,83
2020 II	143244,82	244849,37	170,93	-101604,55
2020 III	140345,39	145063,82	103,36	-4718,43
2020 IV	146100,25	102302,07	70,02	43798,18
2020	**578648,43**	**626414,40**	**108,25**	**-47765,97**
2021 I	146346,15	263745,87	180,22	-117399,72
2021 II	141138,51	132747,08	94,05	8391,43
2021 III	142396,12	112884,46	79,27	29511,66
2021 IV	146271,92	82641,03	56,50	63630,89
2021	**576152,70**	**592018,44**	**102,75**	**-15865,74**
2022 I	140472,51	199699,10	142,16	-59226,59
2022 II	180634,92	252432,37	139,75	-71797,45
2022 III	179428,91	107701,48	60,02	71727,43
2022 IV	184279,40	107382,33	58,27	76897,07
2022	**684815,74**	**667215,28**	**97,43**	**17600,46**
2023 I	188991,58	115166,30	60,94	73825,28
2023 II	180205,15	414421,04	229,97	-234215,89
2023 III	182465,74	99507,61	54,53	82958,13
2023 IV	186509,71	104626,36	56,10	81883,35
2023	**738172,18**	**733721,31**	**99,40**	**4450,87**
Nuo vietinės rinkliavos įvedimo 2017-10-01	**3913649,86**	**3742659,56**	**95,63**	**170990,30**

Laikotarpių lyginamieji duomenys rodo padidėjusį Vietinės rinkliavos priskaitymą bei apmokėjimo rezultatą.

2 pav. Biržų r. sav. Vietinės rinkliavos priskaitymai ir apmokėjimai 2017 m. IV ketv.-2023 m., Eur

2 paveiksle yra pateiktas surinktos Vietinės rinkliavos sumos didėjimas ir jos santykis su priskaityta suma. Priskaityta suma, lyginant su 2022 m., padidėjo 53 356,44 Eur. Per 2023 m. buvo surinkta 733 721,31 Eur Vietinės rinkliavos iš 738 172,18 Eur priskaitytos sumos. 2023 m. priskaitymo ir apmokėjimo santykis – 99,4 %.

2023 m. masiniu būdu (paprastu arba elektroniniu paštu) išsiųsti 14 139 vnt. mokėjimo pranešimai už gyvenamosios paskirties objektus visiems Biržų rajono gyvenamosios paskirties pastatų savininkams, už sodo paskirties objektus – 630 vnt., už garažų paskirties – 818 vnt. Juridiniams asmenims mokėjimo pranešimai (414 vnt.) siunčiami kas mėnesį. Vidutiniškai apie 75 proc. mokėjimo pranešimų yra siunčiami paprastu paštu.

2023 m. buvo vykdomi fizinių ir juridinių asmenų skolų prevencijos veiksmai: teikiama informacija apie Vietinę rinkliavą, fiziniams ir juridiniams asmenims padaliniuose, elektroniniu paštu bei telefonu buvo teikiamos konsultacijos, derinami įsiskolinimai, atliekami nekilnojamojo turto objektų ploto, paskirties tikslinimai ir pertvarkymai, tikslinami jų kontaktiniai duomenys,

atliekami skolų perskaičiavimai pagal aktualius registrų duomenis, raginama apmokėti Vietinę rinkliavą pagal pateiktus mokėjimo pranešimus.

Ikiteisminio skolų išieškojimo proceso metu 2023 m. buvo formuojami ir siunčiami individualūs įspėjimai ir kiti dokumentai informuojantys apie skolą. Ikiteisminio skolų išieškojimo veiksmais nepasiektą skolos grąžinimą sekė teisminis skolų išieškojimas ir priverstinis vykdymas. Dėl priverstinio skolų išieškojimo 2023 m. Rinkliavų padalinys nuolat bendradarbiavo su advokatais teikiant ir tikslinant duomenis apie skolininkus.

2019 m. patvirtinto Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolų išieškojimo tvarkos aprašo (toliau – Skolų tvarka) pagrindu vykdant skolų išieškojimo veiklą sisteminami skolų rodikliai. Einamųjų, priteistų, tačiau dar nepadengtų bei išieškomų skolų suma 2023 m. pabaigoje siekia 170 990,30 Eur.

2023 m., vykdant juridinių asmenų atsiskaitymų kontrolę ir skolų prevenciją, visiems Biržų r. juridiniams asmenims buvo išsiųsti skolų suderinimo aktai. Periodiškas mokėtinų sumų suderinimas padeda kontroliuoti juridinių asmenų įsiskolinimus.

Įvykdžius skolų prevencijos veiksmus padidėjo per metus priskaitomos Vietinės rinkliavos surinkimo lygis bei yra dengiamos ankstesniais laikotarpiais tinkamai nesumokėtos Vietinės rinkliavos sumos, o orientuojantis į atliekų turėtojų registro aktualumą yra išgryninti Vietinės rinkliavos priskaitymai.

2023 m. Vietinės rinkliavos skolų išieškojimo proceso duomenys pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė. Vietinės rinkliavos skolų išieškojimo duomenys

Pavadinimas	Laikotarpis, m.	Biržų r.
Skolos suma laikotarpio pradžioje, Eur (skaičiuojant nuo rinkliavos įvedimo pradžios 2017-10)	2023-01-01	166539,43
Skolininkų skaičius laikotarpio pradžioje, vnt.	2023-01-01	3367
Priskaityta per laikotarpį, Eur	2023	738172,18
Apmokėta per laikotarpį, Eur	2023	733721,31
Sudengta senų skolų 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 m., Eur	2023	-4450,87
Skolos suma laikotarpio pabaigoje, Eur (skaičiuojant nuo rinkliavos įvedimo pradžios 2017-10)	2023-12-31	170990,30

Skolininkų skaičius laikotarpio pabaigoje, vnt.	2023-12-31	3590

2020 m. gruodžio 8 d. pasirašytas su VĮ Registru centru susitarimas dėl duomenų teikimo Nr. RD-34/2. Pagal šį susitarimą VĮ Registrų centras įsipareigoja teikti duomenis apie: Nekilnojamojo turto registre įregistruotus Panevėžio regiono savivaldybių teritorijose esančius nekilnojamojo turto objektų pasikeitimus; bankrutuojančius, bankrutavusius ar išregistruotus juridinius asmenis nuosavybės teise valdančius nekilnojamąjį turtą Panevėžio regiono savivaldybėse; mirusius asmenis, kurių nuosavybės teisės į Panevėžio regiono savivaldybių teritorijose esančius administruojamus objektus, nėra išregistruotos. Dėl susitarimo pagrindu suteiktos galimybės gauti VĮ Registro centro perduodamus duomenis apie Lietuvos Respublikos gyventojus, Rinkliavų padalinys nuolat tikslina duomenis apie mokėtojų deklaruotas gyvenamąsias vietas tam, kad mokėjimo pranešimai ir/ar kiti su Vietine rinkliava susiję dokumentai laiku pasiektų mokėtojus.

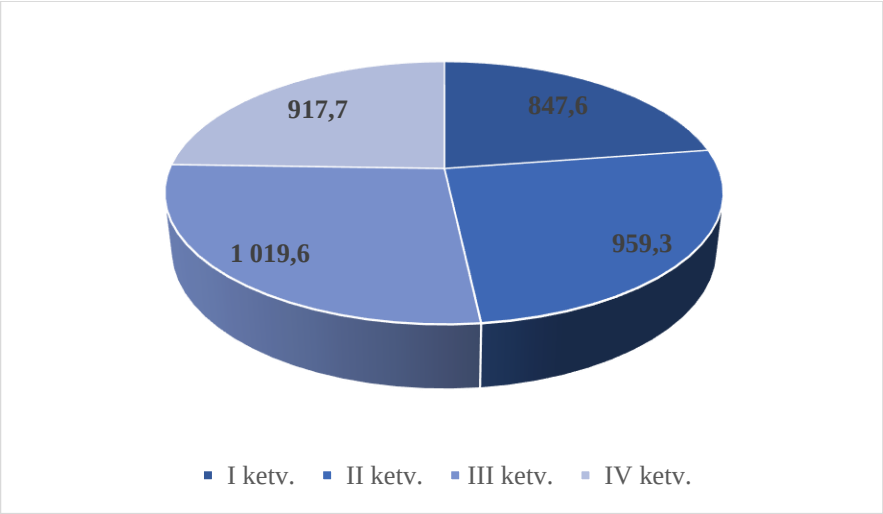
VĮ Registro centro pateikiami naujausi Gyventojų registro duomenys yra tvarkomi Rinkliavų padalinio darbuotojų: duomenys filtruojami, perkeliami į informacinę sistemą, identifikuojamos po duomenų įkėlimo atsiradusios klaidos (dėl pasikeitusių gyventojų registracijos duomenų) tikslinamas atliekų turėtojų registras individualiai analizuojant duomenų į informacinę sistemą įkėlimo metu nustatytus neatitikimus.

Vadovaujantis galiojančiais savivaldybių teisės aktais, 2023 metais atliekų turėtojams taikytos Vietinės rinkliavos lengvatos. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimo Nr. T-14 pagrindu, Biržų kaimo bendruomenėms, Biržų rajono savivaldybės teritorijoje valdančioms, naudojančioms, disponuojančioms bendruomeninės paskirties pastatais, pritaikyta lengvatų už 2 597,94 Eur.

Vadovaujantis vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų, patvirtintų 2022 m. sausio 31 d. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-23, 76.2 p. ir 79 p., Administratoriaus sudarytos komisijos siūlymu, Biržų rajono savivaldybė pripažino Administratoriaus nurodytus skolų atvejus beviltiškais susigrąžinti. Nuo vietinės rinkliavos įvedimo (2017 m. spalio 1 d.) iki 2023 m. rugsėjo 30 d. mokestinė nepriemoka pripažinta beviltiška susigrąžinti siekė 13 025,96 Eur.

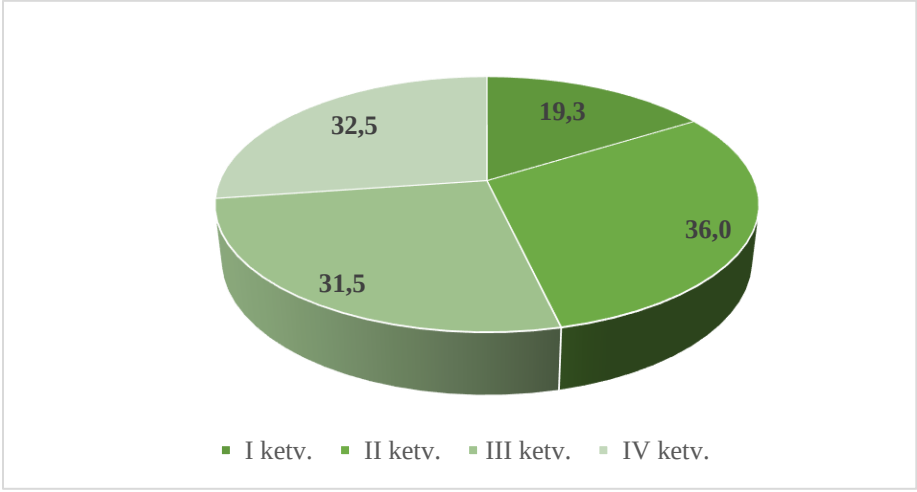
Būtinosios sąnaudos savivaldybės komunalinių atliekų sistemos veiklai 2023 metais siekė 822 257 Eur su PVM, tame skaičiuje mišrių komunalinių atliekų, tekstilės, augalinės kilmės maisto atliekų surinkimo ir transportavimo sąnaudos sudarė 302 903 Eur su PVM, atliekų sutvarkymo sąnaudos (be tekstilės atliekų sutvarkymo) – 402 402 Eur su PVM, komunalinių atliekų sistemos organizavimo sąnaudos – 116 952 Eur su PVM. 2023 m. patiriamos būtinosios sąnaudos ir apmokestinimo parametrų dydžiai skyrėsi daugiau nei 10 proc. nuo skaičiuotų sąnaudų sumos. Atsižvelgiant į Nuostatų 30 p. Biržų rajono savivaldybės taryba, Administratoriaus siūlymu, nuo 2024 m. sausio 1 d. patvirtino naujus Vietinės rinkliavos dydžius.

2023 m. iš Biržų rajono savivaldybės teritorijos į Panevėžio regiono sąvartyną mišrių komunalinių atliekų buvo pristatyta 3 744,2 t, t. y. 11,8 t mažiau nei 2022 m.

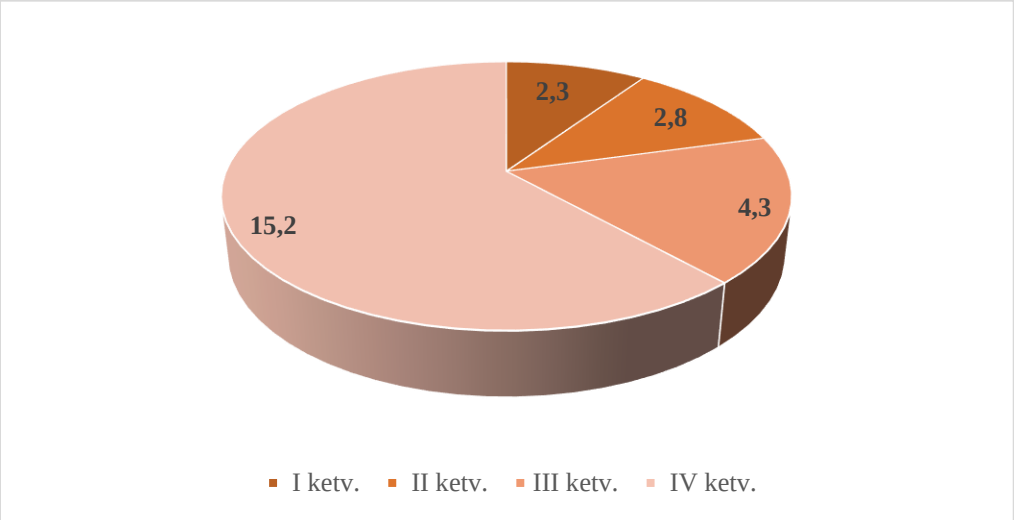

3 pav. 2023 m. I-IV ketv.
Biržų rajono savivaldybės teritorijoje surinkta mišrių komunalinių atliekų, t

Per 2023 m. Biržų r. savivaldybėje buvo surinkta 119,4 t tekstilės atliekų. 43 t daugiau nei 2022 m. Augalinės kilmės maisto atliekų 2023 m. Biržų r. savivaldybės teritorijoje iš viso buvo surinkta 24,64 t , 16,94 t daugiau nei 2022 m. Žymų tekstilės ir augalinės kilmės maisto atliekų surinkimą 2023 m. sąlygojo išplėsta atliekų surinkimo infrastruktūra – buvo pastatyti papildomi bendro naudojimo tekstilės (21 vnt.) bei augalinės kilmės maisto (37 vnt.) atliekų surinkimo konteineriai.

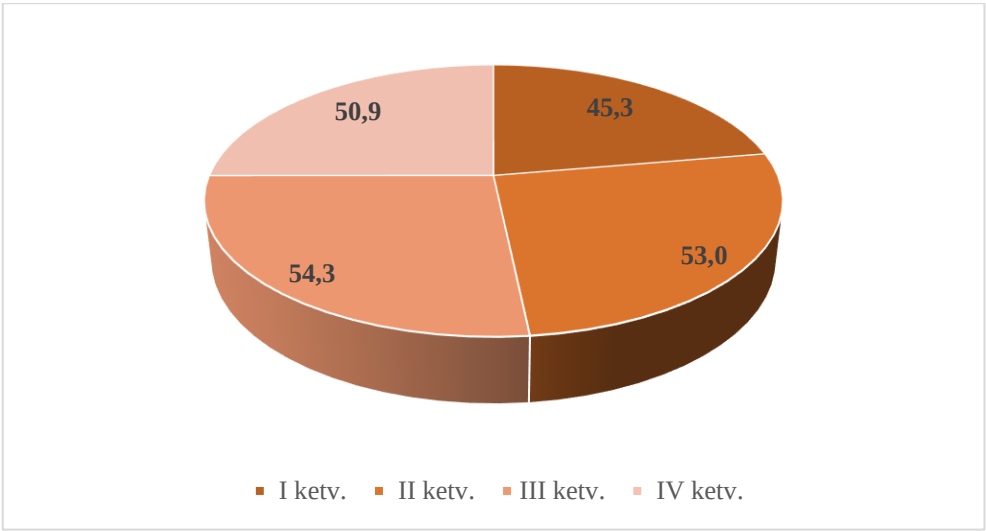

4 pav. 2023 m. I-IV ketv.
Biržų rajono savivaldybės teritorijoje surinkta tekstilės atliekų, t

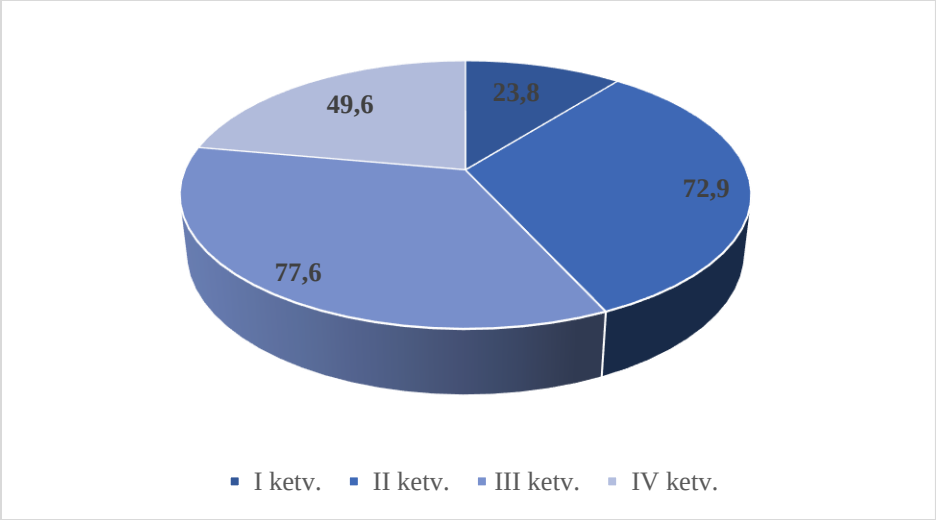

5 pav. 2023 m. I-IV ketv.
Biržų rajono savivaldybės teritorijoje surinkta augalinės kilmės maisto atliekų, t

Komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių bei popieriaus atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir jų vežimo paslaugas Biržų r. savivaldybės teritorijoje teikia UAB „Ecoservice projektai“. Per 2023 m. Biržų r. savivaldybės teritorijoje buvo surinkta 203,5 t pakuočių atliekų (30,46 t daugiau nei 2022 m.) bei 223,9 t stiklo atliekų iš fizinių ir juridinių asmenų individualaus naudojimo konteinerių. Panašus stiklo atliekų kiekis buvo surinktas ir 2022 m.

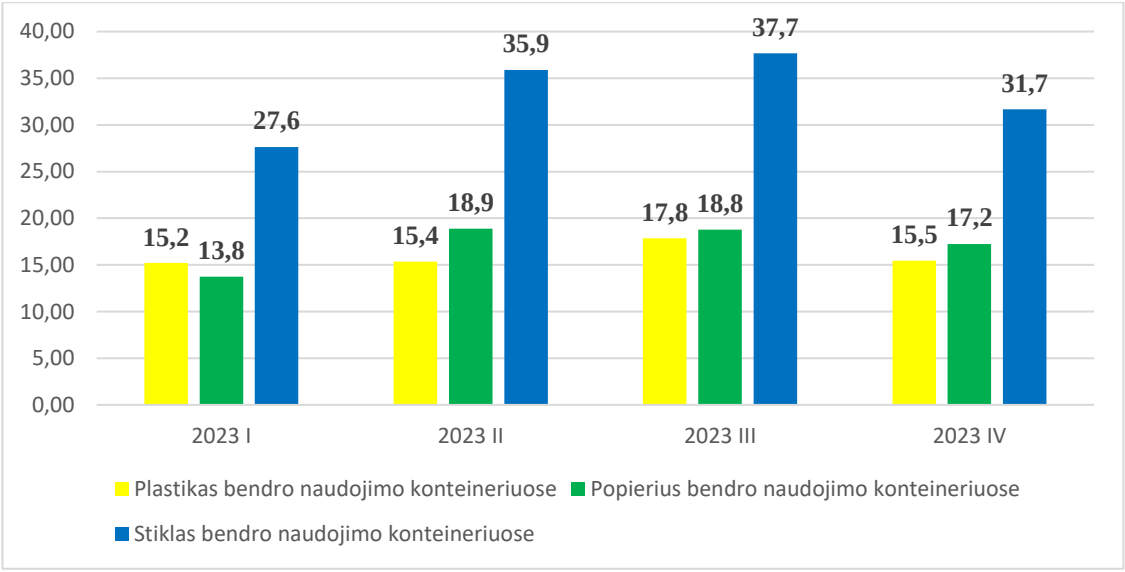

6 pav. 2023 m. I-IV ketv.
Biržų rajono savivaldybės teritorijoje surinkta pakuočių atliekų fizinių ir juridinių asmenų individualiuose konteineriuose, t

7 pav. 2023 m. I-IV ketv.
Biržų rajono savivaldybės teritorijoje surinkta stiklo pakuočių atliekų fizinių ir juridinių asmenų individualiuose konteineriuose, t

Iš antrinių žaliavų bendro naudojimo konteinerių buvo surinkta 63,85 t (6,26 t daugiau nei 2022 m.) plastiko, 68,65 t (5,79 t daugiau nei 2022 m.) popieriaus ir 132,88 t (5,39 t daugiau nei praeitais metais) stiklo atliekų.

8 pav. 2023 m. I-IV ketv.
Biržų rajono savivaldybės teritorijoje surinkta plastiko, popieriaus, stiklo atliekų bendro naudojimo konteineriuose, t

Rinkliavų padalinys 2023 m. nuolat vykdė paslaugų teikėjų UAB „Ecoservice projektai“, AB „Panevėžio specialus autotransportas“, UAB „Ekonovus“ teikiamų paslaugų kontrolę.

Vykdydami UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centrui Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą administravimo sutartyse pavestas funkcijas, Rinkliavų padalinio atliekų tvarkymo specialistai-kontrolieriai (toliau – Kontrolieriai), atlieka planinius bei neplaninius atliekų surinkimo ir jų vežimo į apdorojimo arba šalinimo įrenginius paslaugų teikimo kokybės patikrinimus. Kontrolieriai taip pat vykdo atliekų turėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) teisės aktuose nustatytų pareigų vykdymo patikrinimus (kontroliuojamas atliekų rūšiavimo ir šalinimo reikalavimų laikymasis).

2023 m. į Rinkliavų padalinį atliekų turėtojai dažniausiai kreipėsi dėl apmokestintų objektų, aiškinosi apmokestinimo pagrindą arba tikslino objekto neegzistavimo faktą. Taip pat buvo teikiamos individualios konsultacijos dėl: deklaruotų, tačiau faktiškai deklaruotoje vietoje negyvenančių gyventojų; gyvenamosios vietos keitimo; ilgalaikio išvykimo iš Lietuvos deklaravimo; deklaravimo apie nesinaudojimą nekilnojamo turto objektu; mokėjimo, kai gyventojas, kuriam yra skaičiuojama Vietinės rinkliavos kintamoji dalis, atlieka privalomąją karo tarnybą, yra slaugomas stacionariose globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose, atlieka laisvės atėmimo bausmę, studijuoja ar mokosi kitame mieste, yra išvykęs dirbti į kitą miestą ar užsienį; pastatų įtraukimo į netinkamų naudoti objektų kategoriją dėl fiziškai sunaikintų ar netinkamų naudoti/gyventi objektų; informacijos pateikimo apie parduotą/nupirktą objektą, rinkliavos perskaičiavimo; naujų konteinerių užsakymo, konteinerių pakeitimo; informavimo apie konteinerių neištuštinimą pagal grafiką.

Rinkliavų padalinys nuolat rengia atsakymus į elektroniniu ar paprastu paštu gaunamus prašymus, paklausimus, rengia pažymas gyventojams apie Vietinės rinkliavos mokėjimus ir turimus įsiskolinimus.

Per 2023 m. buvo parengti ir publikuoti straipsniai, atliekų surinkimo grafikai, įvairūs informaciniai pranešimai apie komunalinių atliekų surinkimo paslaugų vykdymą Biržų rajono savivaldybėje publikuoti administratoriaus interneto puslapiuose, vietinėje spaudoje bei socialiniuose tinkluose.

Rinkliavų administravimo ir kontrolės padalinio vadovas Mindaugas Varnas